

Sexuálne skúsenosti a spokojnosť u lesieb, gejev a bisexuálov¹

PhDr. Dagmar Marková, PhD. – Mgr. Soňa Hlobíková

Anotácia:

V príspevku prezentujeme výsledky výskumu zameraného na vybrané aspekty sexuality u lesieb, gejev a bisexuálov (ktorí/é bolo zaradení/é do týchto skupín na základe ich sebadefinície) a následne prezentujeme niektoré výsledky, ktoré sa týkajú hodnotenia ich sexuálnej spokojnosti. I keď výsledky výskumu nie sú reprezentatívne naznačujú niektoré diferencie v sexuálnom správaní a zdôrazňovaní špecifických aspektov sexuálnej spokojnosti.

Kľúčové slová: sexualita, LGB, sexuálna spokojnosť, výskum v oblasti sexuality, sexuálne skúsenosti.

Úvod

Osobná voľba a nediskriminovaná sexualita boli vždy v histórii interpretované ako rušivý element sociálneho poriadku (Schwartz, Rutter, 2003). To sa týka napr. vzťahov chudobných s bohatými, vzťahov ľudí inej rasy, etnika, viery a taktiež osôb rovnakého pohlavia. A veda slúžila k posilňovaniu hierarchií medzi ľuďmi.

Napr. podľa Foucaulta (1999) až do 18. storočia predstava homosexuála neexistovala. Existovala široká kategória sodomie, kam patrili nielen análne styk, ale aj orálny sex, sexuálne polohy, keď muž nie je hore a žena dole, sexuálny kontakt medzi človekom a zvieratom a pod. Sodomia teda nebola definovaná ako špecificky homosexuálne previnenie. Až v 19. storočí bol zavedený pojem homosexualita. Homosexualitou sa začala zaoberať medicína a etablojúca sa psychológia a psychiatria. Objavuje sa koncept homosexuality ako sexuálnej úchylky, či choroby, vrodenej vady, ktorá je pre ľudský druh neprirodzená a ktorá musí byť liečená. Homosexuáli boli kategorizovaní ako odlišní od „normálne“, t.j. heterosexuálne orientovaných osôb.

Mnohí/é historici/historičky, ktorí/é zmapovali vývoj homosexuality v západnej spoločnosti dokumentujú posun v chápaní homosexuality od správania až po identitu (napr.

¹ Kapitola vznikla vďaka podpore grantu VEGA č. 2/0179/09: *Dynamika sociálnych a morálnych noriem: Sociálno-psychologický výskum minoritných, marginalizovaných a znevýhodnených skupín vo vzťahu k majorite.*

Demilio, Freedman 1988, In: Schwartz, Rutter, 2003) a poukazujú na to, že v dvadsiatom storočí sa homosexualita stala presne definovaným životným štýlom a sebadefiníciou.

Simon (1996) poukazuje na to, že moderní homosexuáli sú odlišní od predchádzajúcich generácií "sodomistov". V súčasnosti, keď je na jednotlivca uvalené bremeno väčšej zodpovednosti a mnohí sú stavení do ešte komplexnejšej pozície kontroly sociálneho života ide o proces, ktorý vytvára "dobrého homosexuála", "zodpovedného homosexuála", "spoločensky zameraného homosexuála", atď. Z niektorých pohľadov, liberácia gejov veľmi pripomína únik z izolovaného krídla väzenia do ešte väčšieho väzenia.

Spoločensky vytvorené normy v oblasti sexuality vplývajú na posudzovanie ľudí zo sexuálnych minorít. Lesby, gejovia a Bisexuáli/ky a i. sú tí/tie, ktorí/é tieto pravidlá prekračujú alebo nenapĺňajú. Ich sexualita je uskutočnená medzi rovnakými pohlaviami, v dôsledku čoho býva ich sexualita chápaná ako hriešna či neprirodzená (Ondrisová a kol., 2002).

Cieľ výskumu

V príspevku prezentujeme malú časť z výsledkov výskumu, v ktorom bolo hlavným cieľom identifikovať niektoré konštrukcie sexuality u LGBT, ako aj vybrané aspekty sexuálneho správania. Tu sa zameriame len na tie výsledky, ktoré sa týkali sexuálnej spokojnosti a taktiež uvedieme aj časť výsledkov, ktoré súvisia s vybranými sexuálnymi skúsenosťami u LGB.

Vo výskume sme použili vlastne vypracovaný dotazník a modifikovanú verziu sémantického diferenciálu. Dotazník obsahoval nielen množstvo škálovaných a iných otázok, ale aj otvorené otázky, kde mal/a opýtaný/á účastník a účastníčka výskumu možnosť odpovedať voľne.

Výskum sme realizovali v roku 2010. Rozdaných bolo 160 dotazníkov. Návratnosť bola 71,9 %. V konečnom dôsledku sme mali k dispozícii na analýzu 108 vyplnených dotazníkov.

Výskumný súbor teda tvorilo 108 LGB vo veku od 18 do 42 rokov. Lesieb bolo 25, gejov 28, bisexuálov a bisexuálok 55.

Keďže výskumný súbor nie je reprezentatívny, výsledky nemožno zovšeobecňovať a je to treba zohľadňovať aj pri interpretovaní výsledkov.

Niektoré výsledky výskumu

Sexuálne skúsenosti

V jednej z otázok v dotazníku sme zisťovali vek, v akom začali sexuálne žiť. Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 1, vek sa pohyboval od 14 do 20 rokov, pričom konkrétne odpovede sú podľa početnosti v tabuľke.

Tab. 1 V akom veku ste začali sexuálne žiť?

Kategórie odpovedí	Lesby	Gejovia	Bisexuáli/ky
14 rokov	4	0	1
15 rokov	9	4	5
16 rokov	2	0	12
17 rokov	7	8	21
18 rokov	3	10	14
20 rokov	0	6	2

V tabuľke 2 sme sumarizovali odpovede opýtaných LBG na otázku „Koľko ste mali doposiaľ sexuálnych vzťahov?“. Vidíme, že celkový počet sexuálnych vzťahov u lesbičiek je 179, z čoho bolo najviac sex na jednu noc až 121 (67,6 %). U gejov je celkový počet 289 sexuálnych vzťahov, najviac bolo tiež sex na jednu noc 185 (64,01 %) a u bisexuálok a bisexuálov je počet sexuálnych vzťahov 322 a najviac bolo na jednu noc 197 (61,18 %).

Tab. 2 Koľko ste mali doposiaľ sexuálnych vzťahov – celkový počet spolu

	Lesby		Gejovia		Bisexuáli/ky	
	N	%	N	%	N	%
Počet	179	100	289	100	322	100
- z toho trvalých sexuálnych vzťahov	38	21,23	40	13,84	58	18,01
- z toho sex na jednu noc	121	67,60%	185	64,01	197	61,18
- z toho bez sexuálnych vzťahov záväzkov	20	11,17	64	22,15	67	20,81

Z odpovedí na voľnú otázku „Čo máte v sexe najradšej“ sme vytvorili tieto kategórie odpovedí, ktorých konkrétne početnosti sa nachádzajú v tabuľke č. 3:

- *striedanie polôh*: „mám rada rôzne polohy“; „rád striedam pri sexe rôzne polohy“;
- *svoje vyvrcholenie*: „striekanie“; „rada sa hneď prvá urobím“;
- *uspokojenie partnera*: „mám rada, keď uspokojím partnera“; „páči sa mi uspokojenie partnera“;
- *vyvrcholenie partnera*: „zbožňujem vyvrcholenie partnera“; „vyvrcholenie partnera je to naj“;
- *vzájomná masturbácia*: „nie je nad vzájomnú masturbáciu“; „môžem spoločnú masturbáciu“;
- *praktiky*: „praktiky a nežnosti“; „oral“; „anál“; „dotyky partnerky“; „bláznenie sa a maznanie“;
- *milovanie*: „milovanie ako také“; „mám rada milovanie či už so ženou alebo mužom“
- *všetko*: „mám rád všetko“; „všetko sa mi páči“; „môžem v sexe všetko“.

Tab. 3 Čo máte v sexe najradšej

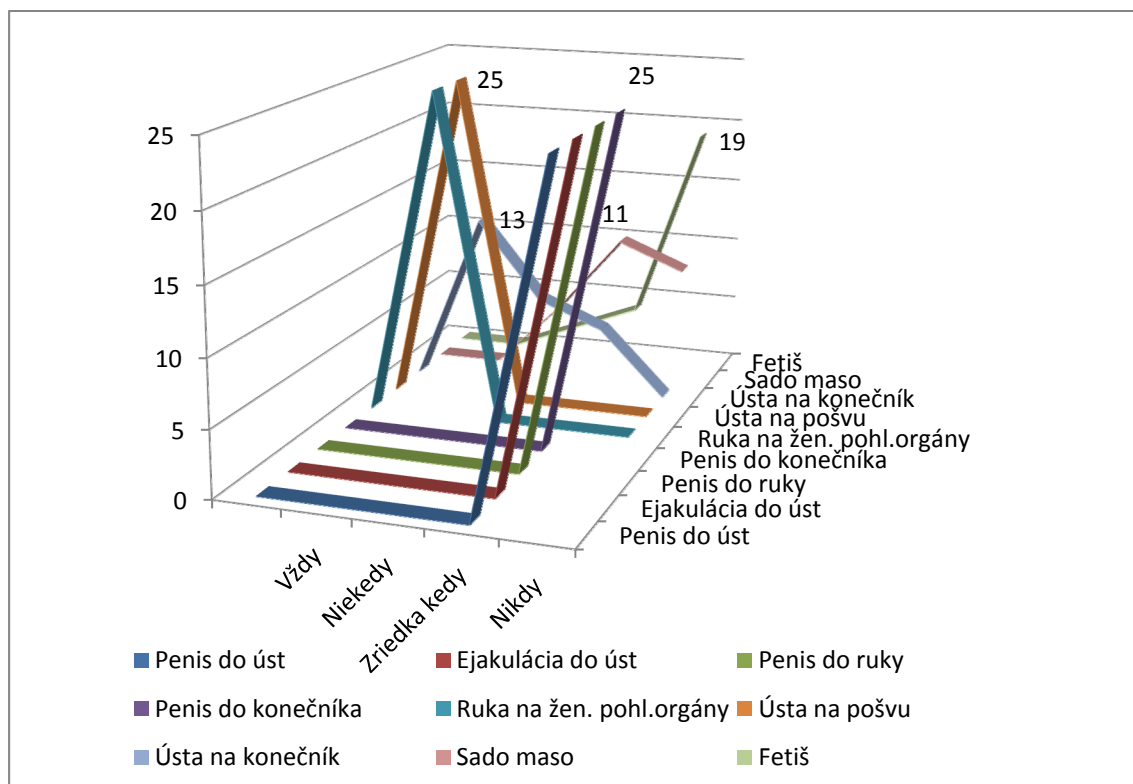
Kategórie odpovedí	Lesby	Gejovia	Bisexuáli/ky
Striedanie polôh	0	2	3
Svoje vyvrcholenie	5	2	2
Uspokojenie partnera	10	13	13
Vyvrcholenie partnera	10	5	10
Vzájomnú masturbáciu	4	10	8
Praktiky	0	5	12
Milovanie	2	2	8
Všetko	1	8	8

V tabuľke č. 4 a grafe č. 1 prezentujeme odpovede opýtaných lesbičiek na otázku „Ako často používate tieto praktiky?“. Opýtané lesbičky vždy praktizujú vzájomnú masturbáciu (ruka na pohlavné orgány) a orálny sex (ústa na pošvu) a dosť často praktizujú aj ústa na konečník. Opýtané lesbičky uviedli, že zriedka kedy praktizujú sadomasochistické praktiky, väčšina vôbec nepraktizuje fetiš. V tabuľke máme uvedený aj aritmetický priemer, modus, smerodajnú odchýlku pre všetky druhy praktík.

Tab. 4 Ako často používate tieto praktiky – odpovede lesieb

	Lesby								
	Penis do úst	Ejakulácia do úst	Penis do ruky	Penis do konečníka	Ruka na žen. pohlavné orgány	Ústa na pošvu	Ústa na konečník	Sado maso	Fetiš
Vždy	0	0	0	0	25	25	13	0	0
Niekedy	0	0	0	0	0	0	7	5	2
Zriedka kedy	0	0	0	0	0	0	5	11	4
Nikdy	25	25	25	25	0	0	0	9	19
AP	4	4	4	4	1	1	1,68	3,16	3,68
Modus	4	4	4	4	1	1	1	3	4
SD	0	0	0	0	0	0	0,80	0,69	0,63

Graf 1 Frekvencia používania praktík (lesby)

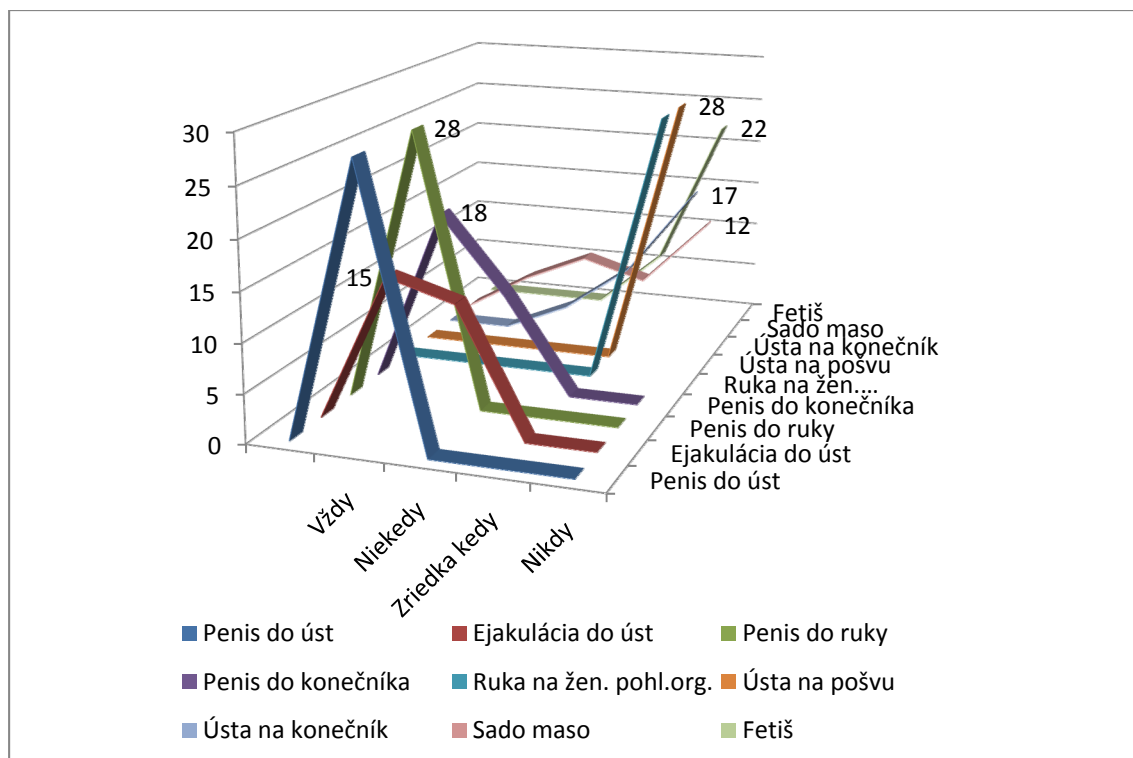
V tabuľke č. 5 sme pomocou početností uviedli odpovede opýtaných gejov na otázku „Ako často používate tieto praktiky?“. Zistili sme, že opýtaní gejovia vždy praktizujú

vzájomnú masturbáciu - penis do ruky, orálny sex - penis do úst a análny sex - penis do konečníka. Pomerne často praktizujú aj ejakuláciu do úst. Opýtaní gejovia praktizujú sadoomasochistické praktiky rôznorodo často. Fetiš väčšina nepraktizuje vôbec. V tabuľke máme uvedený aj aritmetický priemer, modus, smerodajnú odchýlku pre všetky druhy praktík.

Tab. 5 Ako často používate tieto praktiky – odpovede gejov

	Gejovia								
	Penis do úst	Ejakulácia do úst	Penis do ruky	Penis do konečníka	Ruka na žen. pohlavné orgány	Ústa na pošvu	Ústa na konečník	Sado maso	Fetiš
Vždy	28	15	28	18	0	0	0	4	0
Niekedy	0	13	0	10	0	0	3	7	0
Zriedka kedy	0	0	0	0	0	0	8	5	6
Nikdy	0	0	0	0	28	28	17	12	22
AP	1	1,46	1	1,36	4	4	3,79	2,89	3,79
Modus	1	1	1	1	4	4	4	4	4
SD	0	0,51	0	0,49	0	0	0,69	1,13	0,42

Graf 2 Frekvencia používania praktík (gejovia)

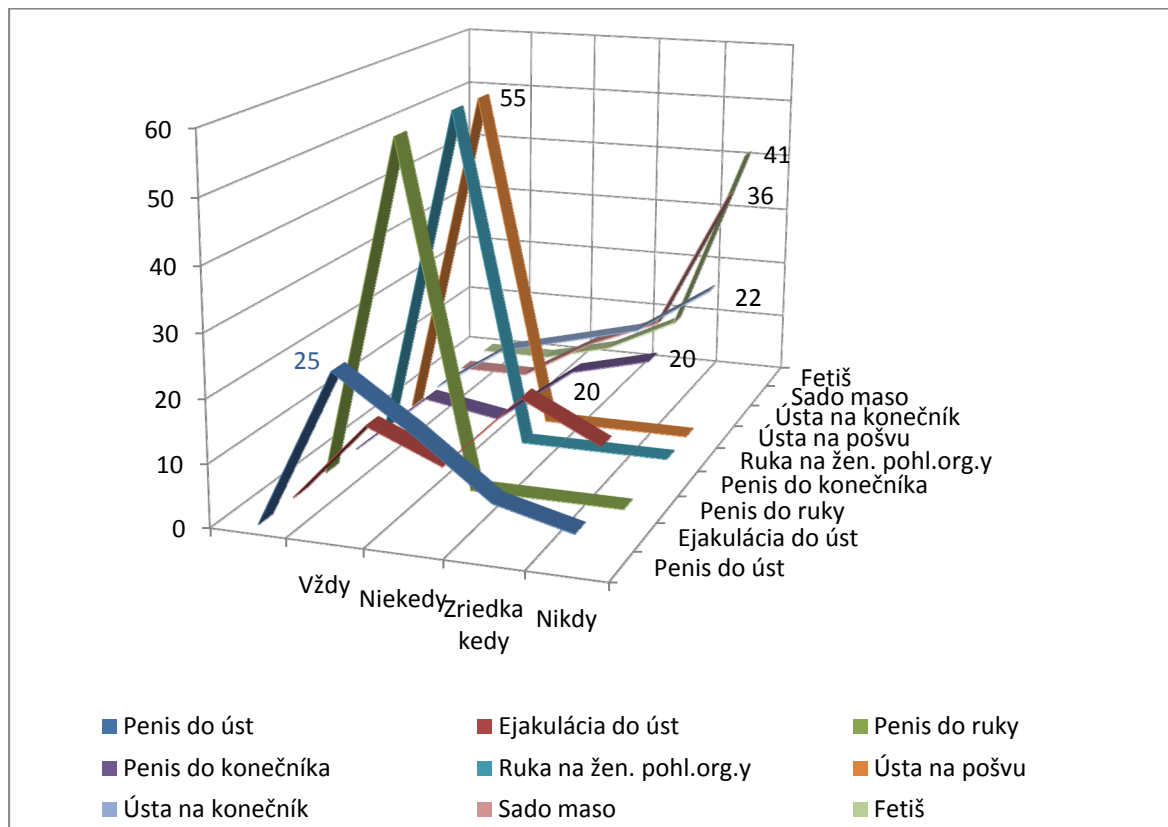
V tabuľke 6 sme uviedli odpovede na otázku „Ako často používate tieto praktiky?“. Môžeme vidieť, že opýtaní/é bisexuáli/ky praktizujú skoro vždy všetky praktiky okrem fetišu. Zriedka kedy zažívajú ejakuláciu do úst, análny sex- penis do konečníka, orogenitálny sex - ústa na konečník aj sadomasochistické praktiky, ktoré ale väčšina z nich nepreferuje, tak ako aj fetiš. V tabuľke máme uvedený aj aritmetický priemer, modus, smerodajnú odchýlku pre všetky druhy praktík.

Tab. 1 Ako často používate tieto praktiky – odpovede bisexuálov/bisexuálok

	Bisexuáli/ky								
	Penis do úst	Ejakulácia do úst	Penis do ruky	Penis do konečníka	Ruka na žen. pohlavné orgány	Ústa na pošvu	Ústa na konečník	Sado maso	Fetiš
Vždy	25	13	55	10	55	55	8	0	0
Niekedy	17	8	0	8	0	0	11	7	3
Zriedka kedy	8	20	0	17	0	0	14	12	9
Nikdy	5	14	0	20	0	0	22	36	41
AP	1,87	2,64	1	2,85	1	1	2,87	3,53	3,73
Modus	1	3	1	4	1	1	4	4	4

SD	0,90	1,11	0	1,11	0	0	1,09	0,72	0,56
-----------	------	------	---	------	---	---	------	------	------

Graf 3 Frekvencia používania praktík (Bisexuáli/ky)

Sexuálna spokojnosť

Ako vidíme v tabuľke č. 7 a grafe č. 4, v odpovediach na otázku „Nakoľko ste spokojný/á s Vaším doterajším sexuálnym životom“ sme zistili, že väčšina sa prikláňala k najčastejšej odpovedi „čistočne spokojný/á“: u lesieb to bolo 52 %, u gejov 42,8 %, u bisexuálov/bisexuálok to bolo 49,1 %. Modus je u lesieb 2, u gejov 2 a u bisexuálov 2. Priemer je u lesieb 2,56 a smerodajná odchýlka 1,83, u gejov je priemer 2,88 a smerodajná odchýlka 1,68, u bisexuálov je priemer 2,38 a smerodajná odchýlka 1,98.

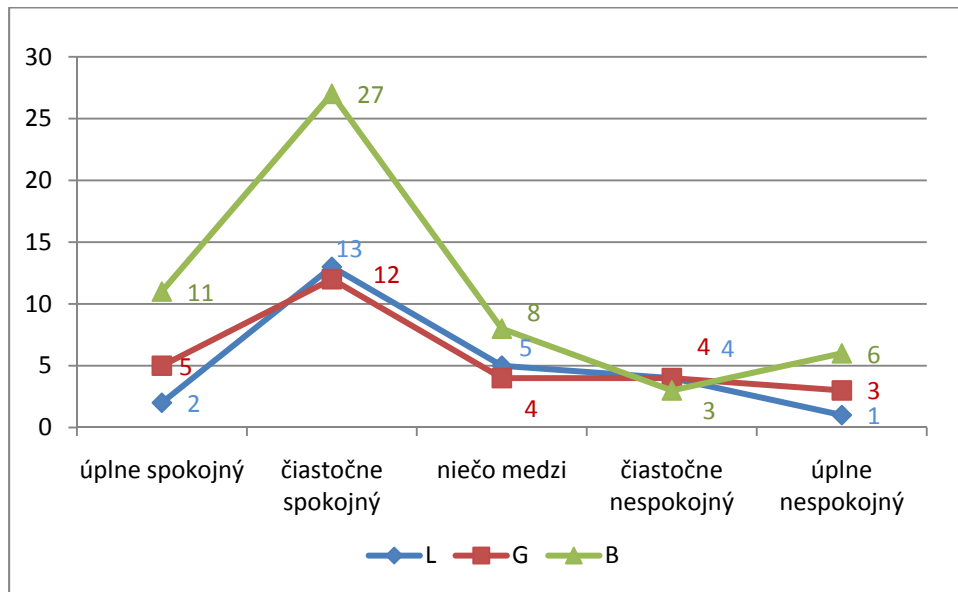
Tab. 7 2 Nakoľko ste spokojný/á s Vaším doterajším sexuálnym životom

	1	2	3	4	5	Spolu	AP	Modus	SD
Lesby	8 %	52 %	20 %	16 %	4 %	100	2,56	2	1,83
Gejovia	17,86 %	42,8 %	14,3 %	14,3	10,7	100	2,88	2	1,68

				%	%				
Bisexuáli /ky	20 %	49,1 %	14,5 %	5,6 %	10,9 %	100	2,38	2	1,98

Legenda: 1- úplne spokojný; 2 – čiastočne spokojný; 3 – niečo medzi; 4 – čiastočne nespokojný; 5- úplne nespokojný

Graf 4 Spokojnosť s doterajším sexuálnym životom

Z voľných odpovedí účastníčok a účastníkov výskumu, ktorých početnosti sú v tabuľke č. 8, na otvorenú otázku „S čím ste spokojný/á v doterajšom sexuálnom živote?“, sme vytvorili tieto kategórie odpovedí:

- s partnerom, partnerkou: „s terajším partnerom“; „partner mi splní, čo požadujem“,
- s výdržou: „partner dlho vydrží“; „viem oddialiť vyvrcholenie“; „fantastická výdrž“,
- s praktikami: „rada striedam rôzne praktiky“; „chytanie pohl. orgánov“; „s občasným sado masom“,
- s nežnosťami: „zbožňujem nežnosti pri milovaní“; „mám rad nežnosti“; „uprednostňujem nehu“,
- so sexom: „vždy som mal aj mám sex rád“; „sex musím“; „je mi jedno či sex so ženou alebo s mužom,
- s frekvenciou: „mám sex tak často ako chcem“; „mám sex často, mám často súlož“,
- s ničím: „nič sa mi nepáči“; „s ničím nie som spokojný“; „som nespokojný“,
- so všetkým: „všetko sa mi pri sexe páči“; „všetko je ako má byť“; „som úplne spokojná“.

Tab. 8 S čím ste spokojný/á v doterajšom sexuálnom živote

Kategórie odpovedí	Lesby	Gejovia	Bisexuáli/ky
S partnerom/partnerkou	8	7	5
S výdržou	0	8	12
S praktikami	3	4	18
S nežnosťami	6	0	7
So sexom	2	10	8
S frekvenciou pohlavného styku	5	3	11
Skúsil som sado maso	0	2	0
S ničím	0	5	6
So všetkým	3	3	8

V tabuľke č. 9 prezentujeme početnosti odpovedí na ďalšiu otvorenú otázku „S čím nie ste spokojný/á so svojim sexuálnym životom?“. Z voľných odpovedí LGB sme vytvorili tieto kategórie odpovedí:

- *som spokojná, spokojný: „ja som spokojný, nič mi sexe nechýba“; „mám všetko“*,
- *neskúsil som grupák: „láka ma grupák, ale som ho neskúsil“; „partnerka nechce grupák“*,
- *s nedostatkom sexu: „mám málo sexu“; „chýba mi sex“; „nemám toľko sexu, koľko chcem“*,
- *s častým striedaním partnera: „keďže nemám stáleho partnera, musím ich striedať“*,
- *s praktikami: „chcem skúsiť praktiky, ktoré partner odmieta“; „málo análneho sexu“*,
- *s frekvenciou: „nemám sex tak často ako chcem“; „nemávam často sex“; „nemilujem sa často“*,
- *s ničím: „s ničím nie som spokojný“; „som nespokojný, nie som spokojná“*.

Tab. 9 S čím nie ste spokojný/á v doterajšom sexuálnom živote

Kategórie odpovedí	Lesby	Gejovia	Bisexuáli/ky
Som spokojná/spokojný	9	5	9
Nemám priateľa, kt. by mi onanoval	0	2	0
Že som neskúsil fisting	0	1	0
Že som neskúsil grupák	0	5	7
S nedostatkom sexu	3	8	11
S častým striedaním partnera	6	6	13
S niektorými praktikami	0	3	9
S frekvenciou pohlavného styku	4	6	6
S ničím	3	3	9

Záver

V príspevku sme prezentovali časť z výsledkov výskumu, ktorý bol zameraný na vybrané aspekty sexuálneho správania u lesbičiek, gejov a bisexuálov a bisexuálok (ktorí/é bolo zaradení/é do týchto skupín na základe ich sebadefinície), ako aj tie, ktoré sa týkajú hodnotenia sexuálnej spokojnosti.

I keď výsledky výskumu nie sú reprezentatívne, naznačujú niektoré diferencie v sexuálnom správaní a zdôrazňovaní špecifických aspektov sexuálnej spokojnosti u opýtaných LGB.

Je zrejmé, že sa u opýtaných gejov, lesbičiek a bisexuálov a bisexuálok vyskytujú orogenitálne praktiky, vzájomná masturbácia, análny sex, oroanálny sex a i.

Vo vzťahu k spokojnosti s doterajším sexuálnym životom u lesbičiek, gejov, bisexuálok a bisexuálov, väčšina opýtaných lesbičiek, gejov, aj bisexuálok a bisexuálov uviedlo, že boli čiastočne spokojní/é, ale niektoré opýtané/í lesbičky, gejovia a bisexuáli/ky uviedli aj úplnú nespokojnosť vo svojom sexuálnom živote.

Rozdiely sme zistili pri odpovediach na otázku s čím ste spokojný/á vo svojom sexuálnom živote, ktoré môžu poukazovať nielen na spätosť so špecifickými sexuálnymi praktikami, ale aj rodové stereotypy. Opýtané lesbičky uvádzali najväčšiu spokojnosť s partnerkou a s nežnosťami, gejovia uvádzali najväčšiu spokojnosť s výdržou a so sexom

a bisexuáli/ky boli najspokojnejšie/í s praktikami pri pohlavnom styku, s výdržou pri pohlavnom styku.

V otázke s čím nie ste spokojný/á vo vašom sexuálnom živote opýtané/í lesby, gejovia i bisexuáli/ky uviedli časté striedanie partnera. Opýtané lesby boli ešte nespokojné s frekvenciou pohlavného styku, gejovia ešte uvádzali nespokojnosť s frekvenciou pohlavného styku a s tým, že neskúsili skupinový sex. Bisexuáli/ky boli nespokojní/é hlavne s nedostatkom sexu a s niektorými praktikami pri pohlavnom styku.

Nakoľko získané výsledky hodnotíme len z hľadiska zdravia, tak niektoré odpovede, aj tu nepublikované, môžu celkovo poukazovať na stereotypy, ktoré sa spájajú sexualitou LGB, čo môže naznačovať, že samotní/é niektorí/é aktéri a aktérky sa s nimi v našom kultúrnom okruhu pravdepodobne identifikujú, ako aj na to, že na Slovensku nie sú vytvorené podmienky pre také organizovanie sexuálneho života, ktorý by bol slobodný a uspokojivý. Je známe, že pre Slovensko typická konzervatívna klíma neumožňuje otvorenú a slobodnú sexualitu, čo môže byť významný faktor pri hodnotení sexuálnej spokojnosti, ktorá významne súvisí s rizikovým sexuálnym správaním.

Z výsledkov vyplýva, že sexuálne správanie je diferencované a nedá sa zovšeobecniť na úroveň výpovedí o skupine lesbičiek, gejov, bisexuálok alebo bisexuálov a nepovažujeme to ani za žiaduce, nakoľko práve takéto zovšeobecnenia bývajú využívané na ospravedlňovanie diskriminačného postoja k LGBTQ, čo treba naopak eliminovať. Na strane druhej získané výsledky môžu poukázať na niektoré medzery v preventívnom pôsobení, pretože vo výsledkoch nachádzame viaceré aspekty rizikového sexuálneho správania, ale aj využívanie praktík bezpečnejšieho sexu.

Zoznam bibliografických odkazov

1. **Foucault, M.** 1999. *Dějiny sexuality I. : Vůle k vědění.* Praha: Hermann a synové, 1999.
2. **Ondrisová, S. – Šípošová, M. – Červenková, I. – Jójart, P. – Bianchi, G.** 2002. *Neviditeľná menšina : Čo ne/vieme o sexuálnej orientácii.* Bratislava: Občan a demokracia, 2002. ISBN 80-968528-5-X.
3. **Selická, D.** 2011 : Vplyv rovesníckych skupín na formovanie osobnosti. In : *Vychovávateľ.* Bratislava : EDUCATIO, 2011. roč. LVIII, č. 7 – 8. ISSN 0139 – 6919.

4. **Schwartz, P. – Rutter, V.** 2003. Sexual Desire and Gender. In: Heasley, R. – Crane, B. 2003. *Sexual Lives : A Reader on the Theories and Realities of Human Sexualities*. New York: McGraw-Hill, 2003, p. 174 - 196. ISBN 0-07-249364-X.
5. **Simon, W.** 1996. *Postmodern Sexualities*. London, New York: Routledge, 1996. ISBN 0-415-10627-3.